

BORNMÜLLERIANAGRAN (*Abies bornmülleriana*)**FRØPLANTAGE FP267, "Kongsøre"**

STED: Kongsøre Skov afd. 2262b og c, Odsherred Statsskovdistrikt

FRØKILDE: Klonfrøplantage, 2,0 ha

ANLAGT: 1995

EJER: Statsskovenes Planteavlstation og Odsherred Statsskovdistrikt

ANVENDELSE:

*Afkommet fra frøplantagen er egnet til juletræsproduktion. Afkommet forventes efter en genetisk tynding at have et senere udspring end udgangsmaterialet. Det vil derfor være mindre udsat for forårsfrost end direkte import af *Abies bornmülleriana* fra Bolu Kökez. Bornmülleriana giver bedste resultat på en let jord.*

SÆRLIGE EGENSKABER:

De efterfølgende vurderinger er dels baseret på erfaringer med Bornmülleriana, både praktiske og fra proveniensforsøg, og dels på den forventede effekt af plustræudvalget.

Juletræskvalitet: Bornmülleriana har i sammenligning med nordmannsgran en tættere kronestruktur, som især skyldes mere opadstræbende grene (mindre grenvinkler) men også nåle, som vokser oprejst på grenene.

Det intensive udvalg af frøplantagens plustræer (se bagsiden) forventes at give en yderligere forbedring i forhold til udgangsmaterialet.

Klippekvalitet: Bornmülleriana har en mere uregelmæssig skudbygning end nordmannsgranen. Arten vil derfor være mindre egnet til produktion af klippegrønt.

Udspring: *Abies bornmülleriana* har generelt et tidligere udspring end nordmannsgran. Der er imidlertid en stor genetisk variation fra træ til træ, og ved den genetiske tynding i frøplantagen vil de tidligt udspringende plustræer (kloner) blive borthugget. Dermed forventes afkommet at få et senere udspring end udgangsmaterialet (som er Bolu Kökez, Tyrkiet). Effekten af et senere udspring forventes at være en mindre risiko for frostskaeder i foråret.

FP267 „Kongsøre“. God form, selv på en podning.

FRØFORSYNING:

Frøplantagen er i begyndende frøproduktionen. Der gennemføres en prøveplukning i 2006. Plukningen inddeles i to puljer, en tidlig og en sent udspringende pulje. Afkommene vil blive fulgt med henblik på at vurdere udspringsforskellenes betydning for afkommenes præstationer. Henvendelse til Statsskovenes Planteavlstation, tlf.: 49 19 02 14.

FRØKILDEN:

Oprindelse: Materialet stammer fra Bolu Kökez i Tyrkiet. Det blev udplantet i 1987 i en juletræskultur i Ørslev plantage afd. 8570a, Wedellsborg skovdistrikt.

Valg af plustræer: Der blev valgt 80 plustræer i juletræskulturen på Wedellsborg. Plustræudvalget blev foretaget af WEFRI. Træerne blev valgt ved 8-års alderen som de bedste juletræstyper. Udvalgskriterierne var moderat højdevækst, slank form, symmetri, mange internodiegrene og knopper samt sunde nåle. Der blev ikke selekteret specifikt for sent udspring; men de enkelte plustræers udspring blev registreret. Der blev udvalgt 40 plustræer pr. ha svarende til 6 træer pr. 1000.

Anlæg af frøplantagen: Kviste fra de udvalgte plustræer (kloner) blev i 1995 højpodet på en eksisterende nordmannsgran kultur i Kongsøre skov. Frøplantagen er anlagt i samarbejde med WEFRI A/S.

Registrering af udspring: Der er ikke anlagt afkomsforsøg. Udspringstidspunkt er en egenskab, som er stærkt genetisk styret, og de enkelte plustræers udspring forventes derfor at påvirke afkommenes udspring. Plustræernes udspring blev registreret allerede ved udvalget (omtalt ovenfor). Senere er der foretaget en lignende registrering på de podede kloner i frøplantagen. Der er overensstemmelse mellem de to registreringer, hvilket viser, at der er tale om en egenskab, som er stærkt genetisk styret.

Genetisk tynding: Udspringsregistreringerne vil danne grundlag for at foretage en genetisk tynding i frøplantagen, d.v.s. at kloner med det tidligste udspring bliver fjernet fra frøplantagen.

FP267 „Kongsøre“. Forskellen i udspringstidspunkt kan tydeligt ses i frøplantagen.

Frøplantagen (■)

Udgangsbevoksning (●)

FP267 „Kongsøre“ ligger i Kongsøre Skov ved Lammefjorden.

FLERE OPLYSNINGER:

Kontakt Statsskovenes Planteavlstation eller Skov & Landskab.